

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Község-e vagy város?

II.*)

Fogaras magyar polgársága és a főispán hatalmi politikája között régi keletű az ellentét. Soha senki közülünk nem volt megelégedve azzal a kormányzati elvvel, mely egyrészt az ébredező magyarság nemzettudatos törekvéseit a régi szabadelvű éra legdurvább fegyvereivel fojtotta el, az önálló gondolkodású embereket pedig hatalmi eszközeivel terrorizálta; másrészt a nemzetiségi mozgólódásokat újabb és újabb engedmények, kedvezések árán tartotta féken. Ezzel a belpolitikával elérte azt, hogy Fogaras megye 16 évi főispáni működése alatt szert tett a „néma vármegye“ szállóigévé lett diszjelzőre.

Ez az éles ellentét elemi erővel tört ki a múlt évi képviselő-választás alkalmával, amikor Fogaras magyar polgársága nyíltan szembe helyezkedett a fő-

*) Az I. közlemény lapunk ápr. 14. számában jelent meg.

ispán akaratával s ennek demonstrálására mind egy lábíg a függetlenségi zászló köré csoportosult.

A főispáni akarat győzött a választáson, de viszont a polgárság ereje tudatára ébredt, s igaz ügyét magas memorandumban az ország színe elé, utóbb a képviselőház elé vitte, a nemzeti kormánytól kérve elégtételt és orvoslást a multban túrni kényszerült sérelmeiért.

Marad-e, megy-e a főispán, — ennek a kérdésnek firtatása nem szerény lapunk keretébe tartozik. Az eddig röviden vázolt tények csupán annak bizonyítására kívánunk szolgálni, hogy áthidalhatatlan kontroverzia van Fogaras magyar társadalmá és a jelenlegi főispán között.

Jogos és érthető tehát a polgárság részéről az az aggodalom, hogy, midőn Fogaras oly nagy, a messze jövőbe kiható akció előtt áll, a még mindig hatalmon levő főispán az akció keresztvitelénél nem a polgárság közóhaja és

érdeke szerint fogja a törvényszabta jogait gyakorolni, s ezért huzzuk-halasztjuk az átalakulást minden belekapaszkodható okoknál fogva.

Jogos és érthető azonban az a másik kérdés is: vajjon nem szenved-e a város ügye s maga a város sokkal több anyagi és erkölcsi kárt azzal a halogatással, hogy a tényleges átalakulást a főispán távozásától s új főispán kinevezésétől tesszük függővé?

Sajnos, ez utóbbi nem tőlünk függ s kevés érdemleges beleszólási jogunk is van. Hisszük, hogy a legutolsó akciónak meglesz az óhajtott eredménye; de nekünk azzal az eshetőséggel is számolnunk kell, hogy a főispán még ez év végéig, esetleg tovább is aktív főispán marad.

Nekünk pedig az a meggyőződésünk, hogy a halogató, elodázó politika sutba dobásával minden erőnkkel azt kell megcselekednünk, hogy Fogaras 1908. január 1-től már mint város min-

TÁRCA

Ébredés.

Megmozdult a vén föld
Minden kis atomja ...
Lüktet érverése.
Szíve dobbanása
Egyre fokozódik.
A tavasz hirnöke:
Fecske, gólya újra
Tatarozza fészket,
Forr, pezseg a munka.

A jámbor földmives
Házát oda hagyja ...
Annak minden gondját
Asszonyára bizza.
Hosszu kender-ostor
Vigan csattog, pattog;
Mig feltör az eke
Minden kis darabot
A jó zsiros földből.

Aztán a rózsás nap

Ezüstös korongja
Sugár kevéivel
Addig csókólgatja,
Addig lövöldözi,
A föld gyűrött kergét;
Mig milliárd csira
Nem látja feljöttét
Harmatos fejével:

... Mig tar homlokára
Kékellő hegyeknek,
Fesledező rügyek
Lombkoszorut fűznek;
Mig a fénytengerben
Fürdő virág lelkek,
Szerte-szét röpködve,
Testet nem öltenek
Szellem lényekből.

Herczeg Albert.

Emlékeimből.

Zászlóaljunk Fogarasban.

Fogarasba érkezésünk után elszállásoltak a városba. A zászlóalj parancsnok

volt Sz. Királyi Vida Dániel, segédtszjtje Vajna Tamás.

I-ső százados Toma Benedek.
II-ik százados Nagy Károly.
III-ik százados Gyárfás Lajos.
IV-ik százados Jászi Fülöp.
V-ik százados Vén Ferenc.
VI-ik százados Dávid Lajos.

Most kezdődtek a katona ruhák elkészítése: fehér harisnya veres zsinorral és a bakkancs kiosztása, majd kezdetét vette a rozsz fegyverek kijavítása. Eközben a reggeli órákban megkezdődtek az utcán végig ki a mezőre a mundry katonai gyakorlatok.

Időközben minden naposok voltak a hétfalusi csángó asszonyok, akik hátukon megtömöt átalvetőkkel érkeztek ide. Reggel a teheneket alig, hogy otthon megfejték és csordába eresztették már indultak Fogaras felé, s estére érkeztek meg ide kedveseiknek hétfalusi lágy cipókat hozva. Vasárnap délután pedig nem maradt el soha a tánc.

Emlékezőtes a 49-iki Pünkösöd ünnepe, mikor Hétfaluból megérkezett a sok fiatal

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váradékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

den fennakadás nélkül működjék. Addig tehát okos időkiszámítással, a minden kákán csomót keresők gáncsvetéseit is számba véve le kell tárgyalnunk a városi szabályrendeletet, meg kell választanunk a teljes városi tisztikart, hogy az adminisztráció minden zökkenő nélkül haladhasson előre.

Miért idegenkedünk a jelenlegi főispánnak ez életbevágó ügyünkbe beavatkozásától?

Mikor a várossá lételet a belügyminisztérium jóváhagyta, a városi képviselőtestület megválasztásánál az a szempont vezetett bennünket, hogy — úgy mint a multban, jövőre még inkább Fogaras város magyar jellege megóvassék, a számban és szellemben tulnyomó magyar elem presztizse kétségbe vonhatatlanul ki-domborodjék: s n város vezetése nemzetiségi torzsalkodások színhelyévé soha ne váljon.

Ezt a célt szolgáltuk akkor, mikor Fogaras összes vezető embereinek bevonásával előre megállapodtunk a megválasztandó képviselőtestületi tagok személyében és számarányában. A célt békés uton, közmegelegedésre (?) ki is vittük s most az a szándékunk, hogy ezt az elvet a városi tisztviselők megválasztásánál is érvényesítsük.

Sebben a törekvésünkben akadályozhat meg bizonyos mértékig a főispáni hatalmi beavatkozás. De: csak — bizonyos mértékig!

Tudjuk, hogy az átalakulás minden aktusánál s így a városi tisztviselői kar megválasztásánál is a képviselő-testületi

gyűlés elnöke — a vármegye alispánja. A kandidáló bizottságba a választó gyűlés két tagot, az elnöklő alispán a maga részéről szintén két tagot jelöl ki s így, hogy az egyes állásokra ki lesz kandidálva, az nem annyira a közgyűléstől, mint inkább a numerikus többséggel rendelkező elnöktől függ.

Ha tehát a megye főispánjának az alispán hivatalos eljárására van befolyása, s az alispán e befolyásoknak enged, — ez abban nyilvánulhat, hogy egyes. tán érdemesebbek mellőzésével a saját jelöltjeit juttatja a kandidáltak közé s így esetleg a közgyűlési többséget kényszer helyzet elé állíthatja.

Ámde, aki a mi alispánunk köztisztviselőben álló személyét és multját ösméri, föltehetné-e azt, hogy a tisztviselők kiválasztásánál az amugy is ingó lábakon álló főispáni presszióknak engedve e messze kiható kérdésben szembe helyezkednék a városi képviselőtestületi többséggel, a polgárság közóhajával? Sokkal inkább összeforrott az ő egyénisége Fogaras társadalmával, hogysem ilyen politikai csinynek tekinthető eljárás keresztülvételére vállalkoznék. Tudja ő azt jól, hogy ezzel üszköt dobna hosszú időre Fogaras polgárságának egyes rétegei közé s hogy a magát megbántva és kijátszva érző polgárság teljes joggal tárhatná fel ismét sérelmeit a nagy nyilvánosság előtt s orvoslásért sikeresen fordulhatna a nemzeti kormányhoz.

A magunk részéről nyugodt lélekkel látjuk városunk ügyét Belle Sándor

alispán kezében s meg vagyunk róla győződve, hogy sem bénító sem gátoló akadálya nem lesz a polgárság akarata teljesülésének. Meg vagyunk róla győződve, hogy a kandidációnál minden kvalifikált pályázót választás alá bocsájt, s a képviselő testület többsége a hivatal betöltésére legalkalmasabb egyéneket szabadon választhatja meg.

Nagyobb aggodalomra szolgáltatt okot az, hogy a városi rendőrkapitányt végleges minőségben a törvény értelmében a megye főispánja nevezi ki.

Nem annyira attól tartunk, hogy erre a nagyfontosságú állásra a jelenlegi főispán egy u. n. nemzetiségi érzelmű egyént nevez ki, — hisz köztisztviselő manapság nem is lehet más, mint jó magyar állampolgár! Sokkal inkább attól, hogy a kinevezésnél nem a rátermettség, képzettség fogja irányítani elhatározását, hanem a multban sajnos tapasztalt személyi, baráti, rokoni etc. melléktekintetek és érdekek, a melyekről a polgárság memoranduma annak idején a nagy nyilvánosság előtt letagadhatatlanul elszámolt.

Igaz, hogy a rendőrkapitány kinevezése a főispán elvitathatlan joga. Ebben meg kell nyugodnunk. De az is igaz, hogy annak a rendőrkapitánynak a hivatalos működése, — bárki legyen is — a városi képviselőtestület elbírálása alá tartozik s elsőfoku fegyelmi bíráskodási jogát akkor és úgy gyakorolhatja, amikor és ahogyan jónak látja!

— Nem kell tehát e falra vetített

asszony. Ezen a napon csakugy rugta a csárdást a sok száz Nagyszébenben. Vida D. őrnagy — más különben nagy figyelemmel kísérte a szabad gyakorlatokat.

Egy alkalommal a gyakorlatból haza jövet a várelőtti téren állásba parancsolt és engem, mint a zászlóalj legkisebb katonáját kiszóllított, hogy álljak fel a háza előtti padocsára; puskámat falhoz támasztva felálltam a zászlóaljjal szembe, mire az őrnagy ur fennhangon engem tizedesnek kinevezett. E naptól fogva kettős fehér paszománttal a galléromon szolgáltam a hazámat.

Megjegyzendő, hogy a magyar hadseregben a tiszt rangot paszománttal jelölték, nem pedig csillaggal. Az altiszteknek fehér a főtiszteknek sárga aranypaszománt volt a zubbonyukon.

A menet gyakorlatok, valamint a fegyverekkel való bánásmód háborítatlanul folyt mind addig, míg a muszkák bejövetele a Tömösön be nem következett. Ekkor a Törösvári vár és határ védelmére három századot visszarendeltek, míg a második és a harmadik század a munda utca végében táborozásra és ágyuk fedezésére rendeltettek ki. Az ágyuk vezérlete egy ügyes tűzmeisterre Schwarc nevezetű bécsi aulitára volt bízva.

A 2-dik és harmadik századbeliket — midőn egy alkalommal az őrző Bede Áron tizedes vezérlete alatt 7 emberrel egész persányig bátorkodott, sőt még a vendéglőbe is

bementek — a muszka előőrs a hegyről észrevéve üldözőbe fogta s az erdőbe utól is érte őket hol vadálni kezdték ezeket. A magyar előőrs önvédelemből egy cserefa törzset körül vett s itt állást foglalt, de mert igen kevesen voltak, a kozákok pedig többen, természetes egyet kivéve csaknem valamennyien halálosan össze döfődtek. Az oláhok ép ekkor a mezőn szántottak, kik mikor ezt észrevették oda mentek és megfosztották jó ruhájuktól, s miután eltávoztak az egyetlen élve maradt bujkálva a vizmosásos árkokba Sárkány-felé indult itt az oláhok üldözni kezdték, de ő önvédelemből a nagy ingét tele rakta kövel s így ezek hajigálásával távol tartotta magát az oláhokat, míg Sárkányba a bírőhoz érkezett. Ennek elbeszélve az összeütközést, kért fuvarost a holtak elhozatala számára, s a maga részére is a Fogarasba való menetelre. Másnap tényleg meg is történt a holtak elhantolása tisztességes diszlovések kíséretében.

Nemsokára erre kaptunk egy ágyu fedezetet s majd huszárokat Bartos százados és Birta Gergely zágoni születésű vezérlete alatt, kik szintén őrzőparancsokra voltak kiküldve mindennap.

Egy ily őrzőparancs után jelentés tétetett Móri alezredesnek s hírül vitték neki, hogy a havasok felől fegyverek csillogását fedezték fel, de Móri alezredes ezen tudósításokért rendre utasította őket, hogy ily híreket ne terjesszenek el. Ebből, és még más kosza

hirekből azt következtettük, hogy ő a muszkával érintkezésben van — mit a következő események be is bizonyítottak.

Egy néhány nap mulva ugy délután felé a muszka tábor támadást intézett a fogarasi nagy csapat ellen, mely rövid állás után huzódott. Ezen rövid lövöldözés alkalmával a magyar sereg a Galaci hidon készült Fogarasból kivonulni, de ellenrendeletet kapva vissza fordult a várba. Másnap korán reggel még szürkületben haljuk itt az ágyuk szállítását, és elnémulását.

Nosza gyorsan fegyvert ragadtunk s halljuk az ágyuk visszavontatását a piacon keresztül s utánnok a táborban levők menetet. Ekkor láttam egyuttal az alezredest is kocsiban ülni, — de nem velünk, hanem a muszkákkal szembe kocsizni. Mi pedig a polgárok és tisztviselőkkel elegyedve a Bethlen-utcán Szeben felé nyomultunk, lehet, hogy kiáltottak a tisztnek nekünk sorakozást, de már nem lehetett rendet csinálni ekkor s ha a kozákok utólrétek, lett volna aprítás sorainkban Szerencsénkre a huszárok fedeztetül hátra maradtak és a malomnál levő nagy fahidat felszedték, amit szürkületben a kozákok nem vettek észre és néhányan bele zuhantak. Ez megállította a muszka sereget mert míg a hidat újra helyreállították, erre idő kellett s ez alatt mi a város végét szerencsésen elértük.

Kelemen György,
48-as honvéd.

főispáni rémképektől sem megijedünk. A polgárság okos összetartása olyan erős vár, amelyen minden kívülről jövő hatalmaskodás rohama megtörik.

(Folytatjuk.)

Egy elégedetlen városatya.

Községi közgyűlés.

Folytatás és vége.

Előterjesztetik a Csáki utcai járda lerakása ügyében a vármegyei Alispánnak 743—907. alisp. szám alatt hozott véghatározata. Ezen ügyben a képviselőtestület úgy döntött, hogy mivel a járda lerakása következtében a város és az előlegezési egylet kölcsönösen engednek át egymásnak területet, azt kártalanítás nélkül, kölcsönösen díjmentesen engedik át egymásnak.

Elhatározta a képviselőtestület a helybeli állami főgimnázium igazgatóságának kérésére, hogy a Ferenc József térről a régi kórház helyébe épülő állami főgimnázium új palotájához vezető Zeyk utcát rendezi, illetve a berivoji patak bal partját a háztulajdonosokkal közösen mintegy 90—100 méter hosszúságban kirakattja kővel vagy cementtel. Az összes költségek mintegy 12—13 ezer koronát tesznek ki s részben a község, részben pedig a háztulajdonosok által hordozandók.

A község már korábban is szeretne volna ezen utcát rendezni, de a szükséges fedezet hiányában, mint sok más jó hasznos és életrevaló terv késik úgy ezt is addig kellett halogatni, a minél tovább már nem lehet!

A munkálat nyilvános árlejtésen fog kiadatni. Itt e helyen is már előre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Bejelentette az előjáróság, hogy a községi halászati jogot a megtartott nyilvános árverezésen, a legtöbbet ígérő Uzoni Jánosnak bérbe adta és vele szerződést kötött. Eddig volt az évi bér 15. kor, jövőre lesz 22 kor.

Nagyobb és hosszabb vita fejlődött ki a Stoff Péter fürdő tulajdonos kérésénél. Ugyan is köztudomású, hogy az ilyen nagyobb fürdő-vállalatok a befektetett tőkének 2—3 %-át hajtják és hogy a fentartás, kezelés nagyon sok nehézséggel és kezeléssel jár. Miután kérelmező is az eddigi évi számadásait mindig veszteséggel zárta le, a várososhoz és a vármegyéhez erkölcsi és anyagi támogatásért fordult.

A községi közgyűlés — tekintettel arra, hogy egy a cs. és kir. katonaság, mint a m. kir. honvédségnél az előirt fürdőket a megállapított minimum fillérékért, a hatóságilag igazolt szegényeknek, pedig teljesen ingyen — szolgáltatja, — egyelőre 3 évre évenként 400 korona segélyt szavazott meg és elhatározta, hogy ezen fontos és nélkülözhetetlen közegészségügyi intézménynek a vármegyei törvényhatóság által is megfelelő segélyben leendő részesítése iránt a vármegyei törvényhatósághoz a kérvényt pártoló véleményével terjeszti fel.

Borsai Ferenc és Engel Vilmosnak közhely átengedése ügyében beadott kérvényekre az érdemleges tárgyalás 15 nap mulyp kitűzött. A község tulajdonát képező s az Apaffy utcában 400 házszám alatt levő ház bérbeadási feltételei megállapítottak.

Fogaras vármegye terhéről 1055. kor. 58 fillér, — a fogarasi m. kir. ménesbirtok

terhéről 46 kor. 65 fillér községi pótdót, — miután az ezek alapját képezett állami adó is a kir. pénzügyigazgatóság részéről leiratott törölt.

Végül bemutatta a község előjárósága az 1906-ik évben a községi szegény alapból községélyben részesültek névjegyzékét. A mit a képviselőtestület elfogadott és jóváhagyott. Ezzel az ülés véget ért.

Sok a sohaj, sok a panasz! . .

Fogaras, 1907. április 20-án.

Tavaszkok jönnek, . . tavaszok mennek! Évről-évre csak a természet ujhodik meg, csak a lombtakasztó fákon hasad ki a bimbó, csak az illatos szabadban van valami fonsóges harmónia. Az ideális emberek lelkében újra elevenné lesz a rajongó szeretet, csak a melankolikus halandót tartja örökös egyhangúságban a panaszkodás!

Régen nem volt olyan szomorú tavasz, mint az ide. Az emberek lelkén ott zsibbaszt a reménytelenség. Kurázszt várja mindenki, aki az emberek reménységét összeforrassza.

Mint valami fojtó levegő, ott ül szívünkön a bizonytalanság, csak a természet élete indul pezsgő mozgásba, az emberek lassankint elernyednek a várakozásban, a kenyérkereső egzisztenciák romlásán szinte elvesztjük életkedvünket.

Szomorú jelek ezek. Az ember életében a remény az a lelki kincs, mely a jövőt célozza. A remény az, mely anyyiak családi életét szabályozza és pallérozza. A remény az, mely önbizalmat önt a munkásember lelkébe és hitet vés a szomorú napokba is.

Manapság mindenki egy-egy temetőnek nézi a közéletet. Mintha Saphir mondása volna felírva az emberek lelkében, aki azt mondta: „Az ember egész élete temetés: 12-ik életével eltemeti viruló, mosolygó gyermekkorát, 18 évével rózsás ifjúságát, 20 évével első szerelmét, 30 évével az emberiségbe vetett hitét, 40 évével reményét, 50 évével vágyait, 60 után lassankint mind az öt érzékét és így temeti folyton önmagát — a koporsóig!”

Ennek az elégedetlenségnek ugyan ki az oka? Mi önmagunk! Reményeket táplálunk! túl sok reményeket!

Ha azután nem teljesednek, lemondunk reményeinkről. Iparpártoló, védőegyesületeket alakítunk, lelkesülten ligat szervezünk s mihelyt egy öltözet ruhát csináltatunk, angol posztóból akarjuk készíttetni. Szónokolunk, gyűlésezünk tulon-tul sokat, egyik-másik ilyen alkalmakkor kiraktároz olyan szóvirágokat, hogy nyomában úgy érezzük, mintha a jövő vetett rózságy volna.

Az eredmény mégis az, hogy a panaszkodások évről-évre jelentkeznek. Akár az iparos, akár a kereskedő életét vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy mindeniké ijesztő, szomorú és nehéz!

Panaszkodik a földmives, aki szereti a földet s mégis kivándorol, panaszkodik a hivatalnok, aki ur és mégis alacsonyabbnak érzi magát a gépnél, panaszkodik a művész, mikor a műizlés fejlett és a muzsa templomai csődöt mondanak s panaszkodik mindenki, aki a kenyérharobban szerepet tölt be.

Kétségtelen, hogy a mai elégedetlenségnek az emberek tömege, az egész társadalom összessége az oka, amely tulon-tul sokra vágyakozik, amely túl igényes és nem tud lemondani a vágyakról.

Ma olyan a helyzet, hogy a kis ember versenyez a nagyokkal, a hivatalnok versenyez a nagybirtokossal és amikor elmerül, úgy tesz, mint a szláv közmondás tartja, hogy: „Aki fuldoklik, az a beretvába is kapaszkodik!”

A múlt század elején a Bethleneket, Révayakat, vagy Hallereket két felöltővel, négy inggel és 50 renusi forinttal küldték egy félévi külföldi tanfolyamra a mágán szülők, ma egy mesterember utazni készülő fia is gunyos arcot vágna ez utravalóra!

Lehet-e csodálni, hogy a kvalifikált adósságinálásból felcseperedett hivatalnok étvágyának kielégítéséért nem riad vissza a közvagyon szentségtelen érintésétől sem? Rómában a közvagyon elfecsérlőit felnégyelték, ma költséges intézetekben neveljük s Illován, Szamosujvart a szegény nép keserves keresetével hízaljuk őket.

Az emberi kebel olyan, mint a szivacs, sőt talán még rosszabb, mert sehogy sem telik be vágygal, minden vágy magában hordja a másíknak a csiráját, minden kielégített vágy újat szül.

A vágyak ki nem elégítése azután növeli az elégedetlenek számát, akik reményeiket is elvesztik.

Szomorú jelenségek ezek nagyon, pedig csak rajtunk áll, hogy mindez megváltozzék.

Szállítsuk lejjebb igényeinket és segítünk magunkon, ne nyuzzuk, ne szipolyozzuk egymást, hanem szállítsuk le mindennek az értékét, árát a megfelelő kvantumra, ne uzsoráskodjunk. Így azután lassan-lassan meg fog szünni a sok sohaj és a sok panasz!

—ö.

Fogarasi állami tisztviselők vidéki köre.

— Harmadik közlemény. —

A napi élet eseményei termelik és annak hullámai vetik felszínre az eszméket, alakítják az igényeket. A vidéki állami tisztviselők ép úgy az élet forgatagában küzdenek, mint a fővárosiak. A vidék más és más viszonyai különböző — nemcsak általános, hanem helyi jellegű — eszméknek és igényeknek adnak életet. Így a helyi szervezeteknek célja nem merül ki az általános érdekek előbbre vitelében való törekvés által, hanem igyekszik tagjainak anyagi javát és erkölcsi értékét a helyi körülmények által parancsolt és megengedett eszközök igénybevételével elősegíteni.

„Az állami Tisztviselők Országos Egyesületé”-nek az előbbi közleményben ismertetett működési körébe vont célok és eszközök minden állami tisztviselőt érdekelnek annyira, hogy azokért és ezek mellett még elszigetelten is sorompóba lépjen. Nekünk fogarasi tisztviselőknak érdekei sem engednek kivételt. Az egyesülésben rejlő és kifejezhető erő, valamint a fölötte közvetlenül érintő helyi viszonyokkal nem mindenben parallel érdekeink védelme és érvényesítése parancsolólag követeli a fogarasi állami tisztviselők tömörülését.

A cél megvalósítása érdekében szükségesnek tartottam a kiinduló ponthoz való visszatérést és a kör megalakításának szükségességét és fontosságát kiemelni.

„Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületé”-nek ismertetésére annak alapszabálya, hivatalos lapja, az igazgató választmány 1906. évi jelentése és az elnöknek egy megnyitó beszéde adta az alapot.

A vidéki körök ismertetését az említett egyesület, valamint két vidéki kör alapszabálya teszi megbízhatóvá.

A vidéki körök általános célja, szervezete és eszköze azokon a pontokon, ahol találkozik az országos egyesülethez simul. Helyi vonatkozásban eltér és önálló.

A vidéki kör rendes tagjai a székhelyen, esetleg a megye területén lakó tényleges szolgálatban álló vagy nyugdíjas állami tisztviselők. Így a fogarasi kör tagjaiul megnyerhetné a fogarasiakon kívül a két járásbírószágot tisztviselőit, a járási számvevőket, állatorvosokat és erdészeket, valamint a ménesbirtokkún alkalmazott tisztviselőit.

A 2 K tagsági díjból 1 K az országos egyesületet illeti, még pedig oly képpen, hogy az minden tag után, — még ha az nem is tett eleget tagsági díj tekintetében a kötelesegeknek — megfizetendő.

Sokkal jobban ismerem a fáradságos és emésztő munkával szerzett pénznek — nem annyira értékét, mint inkább hiányának jelentőségét; minthogy a tagsági díj fizetendő évi 2 korona elenyésző csekélységét akarnám bizonyítani; azonban még sem tekinthető akkora jelentőséggel bírónak, amelyen a körbe való belépés lehetősége kérdésessé válhatna. Biztosítom tisztviselői társaimat a felől, hogy a tagsági díj a körnek lokális érdekeink védelmében való működése útján megtérül.

Azt hiszem felesleges a tagsági díjak csekélysége után, de mégis jelzem, hogy a létesítendő kör nem egy helyiséghez kötött szervezet; nem helyiség, hanem a tömörülés által elérendő szellemi és erkölcsi súly útján kívánja tagjainak javát fokozni.

A vidéki kör összes tisztviselői és választmányi tagjai egyuttal tagjai az országos egyesületnek és az egyesület közgyűlésének. Minthogy az országos egyesület tisztviselőit és választmányát annak közgyűlése választja, természetesen a vidéki körök már ezen az uton is befolyást nyernek az országos egyesület vezetésébe. Ezt a befolyást biztosítja az egyesület választmányának a folyó évi február hó 14-én tartott ülésben hozott határozata, amelynek értelmében a vidéki tagok levél útján szavazhatnak.

A vidéki körök tisztviselői az országos egyesület választmányának is tagjai, tehát az egyesület vezetésébe és irányításába való befolyás a vidéki köröknek ezen a réven is biztosított. Igaz ugyan, hogy ez a befolyás a távolság miatt a tárgyalásban és szavazásban való részvétel hiányában igen csekély, azonban más jogok gyakorlása által érvényesülhet.

A vidéki körök a tárgyalások jegyzőkönyvét és az igazgató választmányának évi jelentését 1—1 példányban 15 nap alatt megküldik az országos egyesület választmányának.

Az elmondottak megállapítják azokat a módokat és eszközöket, amelyek segítségével a vidéki körök az országos egyesülettel való kontaktust fentartják.

Ezek után csak annak körvonalazása képezi e cikk keretében feladatokat, hogy a helyi viszonyokban minő érdekek hívják életre a fogarasi kört, mik lennének ezen irányban feladatai.

Természetes, hogy ezekben is van általános vonás. Mindazonáltal a napi élet különféle nyilvánulása állapítja meg azokat. Általánosságban azt mondhatom: minden közintézménynél a kör tagjainak javára elő-

nyök és kedvezmények kieszközlése és biztosítása jár.

A helybeli tisztviselők érdekét szolgálja a város ügyének vezetésébe leendő befolyás megszerzése a képviselőtestületben való érvényesülés útján. A tapasztalt hiányok felismerése, feltárása; reformok indítványozása; a piacok ellenőrzése tisztaság és közegészség szempontjából; határozott állásfoglalás a mesterséges drágítás ellen; egyik-másik kereskedőnél, gyógyszerésznél kedvezmények szerzése, esetleg fogyasztási szövetkezet alakítása mind közelfekvő és megvalósítható cél s valamennyi mindnyájunk érdekét szolgálja.

(Folyt. köv.)

Beke István.

H I R E K.

Husdrágulás.

Abban a kedves reményben hallgattunk e tengeri kigyóhoz hasonlatos témáról, hogy hiszen egyszer már csak lesz tavasz, a fű kizöldül, a kész eleséggel tartott állatok majd csak legelhetnek már és így olcsóbb lesz a hus végre, ha csak néhány fillérrel is. És ime miféle meglepetést hozott a télnek is beillő tavasz? A hus drágulását! Megint feljebb megy a hus ára! Hát így lesz ez már végnélkül? Hát nincs itt segítség? Hiszen elvégre is a mészárosok érdeke, hogy sok hust adjanak el és az világos dolog, hogyha olcsóbb a hus többen vásárolják; ennél fogva a mészárosoknak mint szakembereknek kellene komolyan megvitatniuk a folyton emelkedő husárak okát. Foglalkozzanak behatóan a mármár veszélyé növekedett problémával és tegyenek javaslatot az olcsóbb hus előállítására céljából.

Öt év óta kétszeresen is nagyobbra nőtt a hus ára. A marhahus kilója 1902-ben 62 fillér, a disznóhus 64 fillér volt és 5 év alatt 1 kor. 28 fillérre emelkedett mindkét fajta husnak az ára. A jövedelme pedig senkinek sem emelkedik észrevehető arányban. Tőkepénzes és hivatalnok, iparos és kereskedő, vagy földműves egyaránt apadó jövedelmekből él, az élelmiszerek, ruházat, fa, lakás, minden, de minden folytonosan drágul és már-már megkétszereződött. Hova jutunk így? Tönkre fog menni az egyes ember épen úgy, mint a társadalom.

Itt tehát segítségre van szükség, különösen a legszükségesebb élelmiszerek, a fa meg a lakás terén. A hus, zsír és liszt az, ami nélkül a magyar ember nem tud főzni, nem tud megélni, a hus és kenyér az, ami az emberi nem fő táplálékát képezi. Csakis a rendesen táplálkozó ember bírja testi vagy szellemi munkáját rendesen végezni és így elesnek mészárosaink azon megszokott szellemeskedéseiktől, amivel a husdrágulás felett sopánkodó nagyságukat szokták mulattatni, hogy t. i. „ha drága a hus, tessék fokhagymás-ciberét enni, az olcsó!”

Nem úgy van az uraim! Önöknek mészárosoknak nagyobb forgalmu lenne az üzletük, több hasznot hajtana, ha olcsóbb lenne a hus! És emellett a kiadásuk is kevesebb lenne. Mert ahol kevesebbe kerül a megélhetés, ott minden olcsóbb és így önök is kevesebbet fizetnének a munkaerőért, boltbérért, ruháért, fáért stb. Még más hasznunk is lenne. Kiadásaiért alapos, jó munkát kapnának. Mert a rendesen táplálkozó testi vagy szellemi munkás rendesebben, alaposabban végzi kötelességét, mint a „fokhagymás ciberén” élő, korgó gyomru ember! Nem igaz?

Vége is ez örökké csak nem mehet így! Az időjárás, az óriási napfoltok miatt hosszú időközön keresztül abnormis lesz, nagy gazdasági válsággal küzd hazánk már is s ezt a kis emberek, az egyesek is megérik. Össze kell tehát fogni, tömörülni vevő és eladónak és módot találni a helyzet változtatására. Akinek olyan vagyona van, hogy kényelmesen megélhet, az ne akarjon már többet, ne zsaroljon, hanem elégedjék meg e szűk esztendőben a lehető legkevesebb nyereséggel, hiszen vagyona révén úgy is biztosítva van jövője.

Mert hiszen eleget gyötri hazánkat a pénztelenség, a kivándorlás, a nagy adó és az egész emberiség általános degenerálódása, ne akarjuk hát embertársainkat a nagyon is olcsó ciberére fogni, mert elég satnya már az ifju nemzedék amugy is, hát még ha rosszul is tápláljuk!

Álljanak tehát össze komoly szándékkal mészárosaink és ha már hatóság, közönség nem tud vagy nem akar segíteni, segítsenek ők a szakértők és távolítsák el a folytonosan növekvő husárak okait, mert ha mi strájkolunk, ők is „fokhagymás ciberére” szorulnak ám!

Halmi Gyula.

— Csillaghullás. Május hónap nemcsak a tavasz ébredésének, az ifjuság pezsgő erejének a megszemélyesítése, és mindnyájunk kedves hónapja, hanem a katonák is nagy örömmel várják. Ugy értesültünk, hogy kis városunk társadalmának két kiváló és szeretetreméltó magasrangú katona tagja, kik nemcsak tisztikaruknak ragaszkodását és tiszteletét bírták a legnagyobb mértékben, de ittlétük alatt mindnyájunk rokonszenvét s őszinte szeretetét vívták ki maguknak finom fellépéseikkel és szeretetre méltó modorukkal. Mayer és Philipovich alezredeknek, a közös—honvéd zászlóalj parancsnokainak arany gallérja egy csillaggal szaporodtak vagyis mindkettő ezredes lett. Midőn e hírt örömmel közöljük, kívánjuk, hogy e magas kitüntetést, mely csak az érdemet jutalmazza, számos esztendőn át itt közöttünk mindnyájunk legnagyobb öröme sokáig élvezzék. Ad multos annos. —i—s.

— Személyi hírek. Sebők Sámuel főgimnáziumi tanár a héten Budapestre utazott, hogy ott a Kóboron talált őskori leleteket a magyar nemzeti múzeumnak bemu-

tassa. Midőn e hirt közöljük, az eredményt kíváncsian várjuk s a jövő számban regisztráljuk. — *Hadfy Imre* a brassói 24. gyalogezred parancsnoka f. hó 26-án városunkba érkezett, hogy a helybeli zászlóalj felett a szokásos havi szemlét megtartsa. Miután mindent a legnagyobb rendben talált visszavert állandó székhelyére Brassóba.

— **Halálozások.** Lauritsch Frigyes polgártársunk folyó hó 27-én reggel 9 órakor szívizélhűdés következtében 62 éves korában elhunyt. — *Holló György* a vármegye öreg, becsületes hajduja e hó 24-én elhalt. Temetése 26-án volt a vármegye urainak részvétele mellett.

— **Tisztújítás.** Folyó hó 27-én Galac nagyközségben tisztújítás tartott. A választás lapunk zártakor még folyván, annak eredményéről „jövő” számunkban referálunk. 30-án ugyanott jegyző választás lesz. Az állásra 4 komoly jelölt van. A hangulat eléggé nyugodt.

— **A függetlenségi kör akciója.** Lapunk ösztönzésére a fogarasi függetlenségi pártkör megmozdult s a főispáni kérdés ügyében akcióba lépett, annyiban, amennyiben az elmúlt heteken gyűlést hívott össze a Bauszner Guidó eltávolítása ügyében. A függetlenségi kör gyűlése a fogarasi magyarság akciója lett, mert az itteni magyarság vezető elemei egy memorandumot szerkesztettek, melyet mintegy háromezren írtak alá s átadták *Zakariás János* dr. országgyűlési képviselőnek, hogy nyújtsa be a magyarság kérvényét a képviselőházhoz. Dr. *Zakariás* ezt meg is tette, s a faktum az ország összes lapjaiban már publikálva is van. Pár hét múlva össze ülnek a honatyák s határozni fognak Fogarasvármegye jelenlegi szomorú sorsa fölött. *S Bauszner* ebből levonhatná magának a konzekvenciát. Valószínű, hogy mielőtt a magyarság kérvénye tárgyalás alá kerülne egyszerűen, hogy még valami jutalomban is részesüljön — jobban tenné, ha lemondna állásáról, s főlzabáditaná a szegény, szenvedő, árva vármegyét lethargikus álmából, óriási zsidótságból. Valóban kíváncsian várjuk a memorandum sorsát! . .

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rézágnyak, fürdők, lift, kitűnő konyha. Olesó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

— **A vasutasok fizetésrendezése.** Hosszas vajadás és számtalan ankótezés után végre a megvalósulás felé közeledik az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezése. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a tegnapi minisztertanács részletesen foglalkozott a vasutasok szolgálati pragmatikájával és fizetésrendezésével s az erről szóló törvényjavaslatot a kereskedelmi miniszter már a közeli napokban a képviselőház elé fogja terjeszteni.

— **Petőfi-ház.** Fővárosi írók körében támadt az az eszme, hogy egybe kell gyűjteni minden emléket, minden reliquiát, a mi Petőfira vonatkozik s ezt együtt kell őrizni egy Petőfi-muzeumban. A szép eszme már testet öltött, a Petőfi-ház számára megvásárolták a volt Jókai-villát. Azonban a teljes megvalósulásnak utját állja az, hogy hiányzik a muzeum fenntartásához szükséges pénz. Szerte az országban folyik most a gyűjtés a Petőfi ház javára. A fővárosban is, a vidéken is a hölgyek járnak elől jó példával a nemes munkában. A Petőfi-ház létesítéséből Fogarasnak is ki kell vennie a részét. Nekünk

sem szabad érzéketleneknek maradnunk ez igazán kulturális és igazán szép törekvéssel szemben. A magyar társadalom tartozik még Petőfi halhatatlan emlékének. — A hazaszeretet és világszabadság legnagyobb dalnoka többet érdemel, mint azt az egy szobrot, mely a fővárosban nagyságát hirdeti. — Az utókornak legalább Petőfi emlékével szemben ki kell engesztelnie az elődöknek azt a bűnöt, hogy Petőfit, e minden idők egyik legnagyobb költőjét nyomorogni hagyták. Lehetővé kell tenni legalább azt, hogy a ma emberei Petőfi életéből megtanulják szeretni a hazát és az emberiséget. És e poétikus, e szép eszmét megvalósíthatják-e mások, mint Magyarország hölgyei. A fogarasi hölgyek is kövessék más városok példáját és indítsanak társadalmi akciót a Petőfi-ház létesítése érdekében.

— **A fogaras-brassói helyi érdekvasut felépítése** céljából a kereskedelemügyi minisztérium által megajánlott 200,000 koronát a miniszter egy ma kelt és az alispáni hivatalhoz intézett rendeletében folyosította.

— **Magyar felírás.** Szépen épülő piacterünk egyik díszé az újonnan épülő János-féle ház és e szép ház főkéssége a magyar cégfelírás. Így is van ez helyesen. Aki Rómában él, éljen a római szokások szerint, mondja a latin és minden okos ember belátja ennek jogos és igaz voltát.

— **Rákóczi-utca.** Valahányszor verekedés, piszkos dolog történik Fogarason, mindennek a fenti utca a színhelye. Valóban nagy hazafiságra és bölcs belátásra vall, hogy egy piszkos és hirhadt kis zugutca a mi fenséges Rákóczink nevével neveznek el. Vajjon kinek az érdeme ez? Valóban méltó lenne a megörökítésre! Hazafias megbotrányozással tiltakozunk e tarthatatlan helyzet ellen és ezenel felszólítjuk — minden jóézésű polgártársunk nevében is — az illetékes hatóságot, sürgősen intézkedjék, hogy a dicső Rákóczi név lekerüljön a kis zugutca sarkáról.

— **A régi lámpák.** Sok vagyona van Fogaras város mint nagyközségnek. Ha semmiből nem látjuk is ezt a tényét, bizonyítják a petróleum lámpák, amelyek ott buslakodnak, félre csapott kalapokkal régi helyükön, céltáblául az inasok gumipuskáinak, eső és szélverte roncsaikkal ijesztgetve bennünket azzal, hogy még a bölcs magisztrátus bizonyosan vissza akar fejlődni petróleummal világított nagyközséggé, ha már benne van a visszafejlődésben. El a régi rendszerrel minden téren! Pusztuljanak az alvó korszak pisálkáló lámpásai, új időket élünk!

— **Mi a legnagyobb szenzáció?** Olyan időket élünk, hogy méltán legnagyobb szenzáció számba megy, ha véletlenül akad egy nap, amelyen kiderül az ég s a nap mosolyogva szórja szét batátságos sugarait. — Ennél nagyobb szenzációt egyhamar nem is tudnánk elképzelni. Tegnap volt az első tavaszi nap, tehát a szép idő az első szenzáció dolgában. Tavasz van és még alig volt alkalomunk gyönyörködni tavaszi napban. Bolond időjárás biz ez, nemhiába hogy április van.

— **A legolcsóbb folyóirat.** „A Jövő” című folyóirat, melynek egész évi előfizetési ára csak 2 korona. A Jövő áprilisi számának tartalma: Komor: Jegyzetek — Advena novus: Forradalom előtt, költemény. — Negyedi Béla: Fekete macska, novella. — Pálmay Levente: Látszat, költemény. — Szegő Lipót: A gép, novella. — Tl. Philips: A tenger, novella. — Irodalom. — Színház. — Képző művészet. — Schröder Hugó: Köz-

gazdaság. — Szerkesztői üzenetek. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII. Baross-tér 4. sz. I. em.

— **A marosvásárhelyi „Szabadság”** május hó 1-étől kezdve Erdély legnagyobb lapja lesz. E naptól kezdve naponként legkevesebb 8 oldal terjedelemben jelenik meg saját rotációs gépjén való nyomással. A lap a vármegyei függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja, mely pártnak élén Déry Zoltán államtitkár, Bethlen István gróf, Csál Sándor, Filep Albert és Urmány Nándor országgyűlési képviselők állanak, kiknek neve kész garanciát nyújt a lap irányára. A „Szabadság” megnagyobbítását különösen az egyre nagyobb arányokat öltő erdélyi nemzetiségi és a székely kérdés tette szükségessé. Föl fogja ölelni tehát e kérdést a maga teljességében és bátor szószólója és irányítója lesz az erdélyi magyarságnak; erős harcosa a pusztulásnak indult székelység ügyének, Politikai és más természetű cikkeit az ország legnevesebb írói írják. Kaas Ivor báró, Batthyányi Tivadar gróf, Janos Benedek, Sümegi Vilmos, Nagy György, Irsay József írók és politikusok és a fenn felsorolt pártvezérek nevei annyira ismeretesek a magyar publicistikában és közéletben, hogy nevük közzé programot, munkálkodásuk biztos sikert jelent. Méltó lesz tehát a „Szabadság” arra, hogy Erdély magyar társadalmát támogatásában részesítse.

— **Hamis ötkoronások.** Ujabbán igen sok a forgalomban a hamis 5 koronás ezüstpénz. — Különösen a felső vidékeken, Turóc és Zólyom megyékben hozzák forgalomba. — Anyira jól sikerült hamisítványok, hogy alig lehet megkülönböztetni a jó pénztől. Cengése is van, mivel a belsejébe üveget tesznek a hamisítók. A legtöbb hamisítvány 1900. évszámmal van ellátva s főként arról ismerhető fel, hogy a súlya 7—8 grammal könnyebb, mint a jó 5 koronásoknak.

— **Őszi eső.** Néhány nap múlva beköszönt már a szépséges május is, mégis olyan az idő, mintha november közelednék. Amerre tekintünk, mindenütt álmos, vigasztalan szürkeséget látunk. Szürke az ég lassan foszló, meg ismét összeölelkező fellegeivel, szürke a levegő is s nap-nap után lassan esik az eső. Ugy látszik, hogy az időjárás egy cseppet sem respektálja a naptárosinálók számításait, akik szerint a tavasz már egy hónap előtt beállt. Ahelyett, hogy eljött volna az ideje a szabadban való sétálásnak, a tavasz kezdete nem hozta meg ezt az örömet, hanem ismét beszorít a szobákba, hol szomorúan konstatáljuk, hogy ismét megcsaltak bennünket. Pár ezer poeta lesott már a szépséges tavaszra. Hogyisne, hisz alig van valamire több frázis, mint éppen a tavasz megénekelésére. Köszöriük is már erősen tollaik ezek a poéták, akiknek az időjárás mostoha elbánása folytán nem adatott meg, hogy a tavaszi szelekről, rügyfakadásról stb. faragott verseiket szélnelk eresszék. Várjunk, várjunk, mindannyian, mert hisz a természet törvényei szerint egyszer csak el kell jönni a tavasznak is. Most azonban esik, egyre esik a hideg, őszi eső, 25-én.

— **Szaporítják a csendőrséget.** A belügyminiszter május elsejére 810 főnyi legénységgel szaporítja a csendőrséget. A létszámemelés folytán 810 katonaviselt ember kap biztos állást. Az őrmester napi fizetése 3 K 30 fill., az őrsvezető 2 K 74 fill., a csendőré 2 K 20 fillér, a próbacsendőré 2 K 6 fillér.

Jelentkezni a csendőrőrsöknél lehet, ahol felkoll mutatni a katonakönyvet.

— **A hetivásárosok figyelmébe.** A heti vásárok alkalmával sok rendetlenséget tapasztal az ember. 8—10 személyből álló csoport, nagy bundákkal ácsorog az aszfalton és ha egyenesen nekik megy is a járókelő, a világot sem mozdulnak félre, úgy, hogy a nagy sárba kell kikerülni őket. Ugyanígy cselekednek a vásárról haza hurcolkodó árusok is, amennyiben a kapuk előtt félórakig ott áll a nagy taliga a gyalogjáró közepén és a szegény gyalog sétáló ember mit tegyen? belelép a nagy sárba, vízbe, hogy a taligát kikerülje. Ajánljuk ezt rendőrségünk b. figyelmébe.

— **Kétszer egymásután!** Olvasóink figyelmét ismételten felhívtuk arra, hogy sorsjegyeiket a *Dörge Frigyes* bankházában Budapest, Kossuth Lajos utca 4. sz. a. vásárolják. Hogy mennyire igazunk volt ezen ajánlásunkkal, azt a legjobban bizonyítják a most befejeződött huzások. Sámos oly főnyeremény volt, melyet ezen valóssággal szerencsés bankház vevője ért el. Ismételten nyerték ott a legnagyobb nyereményeket, így most legutóbb még egymásután kétszer is. A 18-ik sorsolás alkalmával lett a 37.553. számú sorsjegyre 400.000 korona kifizetve és a 19-ik sorsoláson 1907. április 15-én már ismét a nálunk vásárolt 8881. sz. sorsjegy nyerte meg a 400.000 koronás főnyereményt. Oly szerencsés esemény ez, amely az osztálysorsjáték fennállása óta még nem fordult elő. A legjobban örvendtünk annak, hogy az egész óriási összeg (a 39278. sz. sorsjegyre eső 100.000 koronás is) Magyarországon maradt. Ezek után a legmelegebben ajánlhatjuk tisztelt olvasóinknak, hogy a mostani 20-ik huzásra sorsjegymegrendeléseiket (egész 12 korona, fél 6 kor., negyed 3 korona, nyolcad 1 kor. 50 fillért) *Dörge Frigyes* bankházánál, Kossuth Lajos utca 4. sz., minél előbb eszközöljék, mert bizonyos, hogy az egész világ részt akar venni a szerencsében; így hát a sorsjegyek a legrövidebb idő alatt eladatnak. Azok a megrendelők, kik lapunkra hivatkoznak, a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és mindazon előnyökben, amit egy elsőrendű bankház csak nyújtani képes.

— **A női vigéc!** Vigéc, vagyis utazó, van sokféle és rendszeren a szakmák szerint csoportosítottak. Vannak harisnyákban, nadrágban, ingben stb., sőt még koporsókban utazó ügynökök is. Ujabbban azonban egy differáris cég csak egy utazó a vigéceit. Ez a könyv-szakma! Könyvügynökök mindenütt találhatók. Foglalkozik vele az intelligencia is, különösen nagyon sok a magát „hirlapirónak” kiadó alak. Ezek előtt hangzatos névjegyük hatása alatt, minden ajtó megnyílik s nem egykönnyen hagyják magukat elutasítani. Az irodalmi vigécek ezen kasztjának most veszedelmes konkurensaik támadtak. — Legujabbban a nők is ügynökösködni kezdtek, még pedig a fiatalabbak, akik iránt a természet, alkotásuknál nem volt háládatlan. — Üzletüket sikerrel bonyolítják le, olykor két irányban is, aminek folytán a provízió még fixsz bevétellel is egybe van kötve. Fogarason is feltűnt a „hölgyvigéc.” Csak úgy utazó szendélyes pillantásait, persze csupán megrendelések gyűjtése céljából. Könyvben utazik ő is, bár nem hihető, hogy élete nyitott könyv lenne, minden nyomtatás nélkül. Egyelőre csupán a hivatalokban utazik, akikben nem tudja feltalálni az általa kínált művek iránti szeretetet és kedvet — tehát jelenleg megrendelési sikertelenségben szen-

ved! Hja, a hivatalnokok — nem igen méltányolják az irodalmi hölgy — kínálatát.

— **Vasutas Mitványok.** Egyik olvasónk küldte ma be hozzánk az alábbi vasutas imádságot: „Kegyelmes Kossuth apánk, ki bejutottál a miniszteri bársonyszékbe, áhitattal ejtessék ki a Te neved, jöjjön el a Te elveidnek országa, miképpen az egész országban, azonképpen az államvasutaknál is, mi kenyérünket add meg nekünk ma és mindig és bocsásd meg a mi helyzetünk javítására irányuló mozgalmakkal elkövetett vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ebből kifolyólag ellenünk vétetteknek és ne vigy minket a sok ígéretessel a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól, a sok ánkettől. Amen.”

— **Szomorú statisztika.** Most jelent meg Washingtonban a hivatalos kimutatás a február havi amerikai bevándorlásról. A kimutatás szerint február havában 66,541 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba. — Bennünket elősorban a magyar bevándorlás érdekel, amely igazán megdöbbentő. Első helyen állunk. Tulzárnyaltuk még Olaszországot is, amely állam eddig első helyen állt. A kimutatás szerint Olaszországból 12,903, Oroszországból 12,429 bevándorló érkezett február havában, Magyarországból ellenben 15,508. Szomorú dicsőség ez.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

Kérje ingyen

is bérmentve magyar nyelvű, gazda on n us z r t 16ár egy-
rékemet, 3000-nél több ajzsal, mindenemü nikket, ezüst-
és aranyórák, valamint mindenemü szolid
arany és ezüst aruk, hangszerek, acél-
és horaruk stb. ról eredeti gyári árban.
Nikkel remontoir óra ... K 3.—
System Roskopf patent óra ... K 4.—
Svájci eredetű system Roskopf patent ... K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf” nikket rem. ... K 7.—
Ezüst remontoir óra „Gloria” mával ... K 7.50
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel ... K 11.50
Ebraszó óra K 2.50, Konyhaóra ... K 3.—
Schwarzwaldi óra K 2.50, Kakukóra K 2.50
Minden óráért 3 évi írásbeli garancia — Nin-
osen kockázat! Beeserülés megengedve,
vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első óragyár és szétválasztási áruház,
Brüx 1422 szám. (Csehország.)

△ „Sirolin-Roche” a creosot-gyógykezelésnek teljesen új utat nyitott, mivel ugyan maga is creosot-preparatum, de teljesen méregmentes és kellemes ízű. Tüdő- és gégetuberculózisnál tehát legjobban ajánlható. Az orvosok egybehangozóan nyilatkoznak annak kiváló jó hatásáról ezen súlyos betegségek ellen. „Sirolin Roche”, minden gyógyszerárban kapható.

△ **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

△ **Szerencse otthona.** A sokat áhított, mindenki által ostromolt szerencse ezernyi szeszélye kiszámíthatatlan. Hiába üldözzük, ha nem akar közeledni felénk, míg sokszor önmagától szinte következetesen kegyeibe fogad bennünket. Talán legjobb bizonyosság erre az osztálysorsjáték. Ha például a Gaedicke A. budapesti bankház eredményeit nézzük úgy a most lefolyt sorsjátékban mint a múltban is, tapasztalhatjuk, hogy ez a bankház valóssággal álaudó otthona a szerencsének. Ugyiszólván minden napra esik egy főnyeremény a Gaedicke bankházban, melynek ügyfelei a két utolsó osztálysorsjátékban többek között a 400.000, 60.000,

háromszor a 30.000 és 20.000, a mostaniban pedig a 90.000, 80.000, 50.000, 25.000 és hatszor a 15.000 koronás, ötször a 10.000 főnyereményeket nyerték. Ez a körülmény meg a Gaedicke bankház mi denkor pontos és gyors ügykezelése magyarázzák azt a hatalmas forgalmat, melynek e közmondásos szerencsés bankház örvend.

TARKA KRÓNIKA.

Tükördarabok a mi falunkból.

Tóth Jancsi.

Csupán csak csupa két esztendeig lakott a kopasz Tóth Jancsi déli sorának a felső vége felé, abban a szép zsindeyes-házban, mit váratlanul, véletlenül örökölt. Még a csüre is zsindey födelű volt, a mi ritkaságzámba ment abban az időben. Ezzel a szép jószággal ő jó négy ökröt, két lovat, mindenféle gazdasági felszerelést s hozzá megfelelő külső ségeket is kapott. Azelőtt a Péter Elek bá egy szobás kis zsellérházban lakott, nem messze attól, hol a malom-utca eltér a kicsi hid felé Lókodiékon alól. Szegény napszámos, zsellér ember volt.

Hat kapa, hat kasza és 6 söllő napszámot kellett tenni ezért a kis lakóházáért évente gazduramnak, s ráadásul még a ház mögött lévő nagy szilvás kertre is vigyázni mert szilva termés idején Elekné asszonyom főzette abból a pálinkát; csak a nagy édes alma termésével lehetett szabad. Siróba is jutatta egyszer a kabala pásztor Tódor Gyurkáné lelkéit, mikor azok egy-egy karinca almát kosztoltak le. Hanem mi piacszeri fiúk nagyon szerettük Jancsikát, mert soha sem szidott meg, ha kibontottuk a kerítést a temető felől s szánkokkal és korcsikkal beveztünk a temető alyától kezdve a kerten át kis háza elébe.

Azt a *gyepűt* ő tavasszal hamar helyre állította néhány bokor tövissel.

Nagy gazda lett hirtelen véletlen Jancsi Olyan gazdag ember, hogy a mint anyósa dicsekedve mondta: „ha kalánnal ennék is a pénzt, akkor sem fogyna el soha.” Tíz háztól sem hordtak el Gothárdtól annyi húst, a mennyit a Jancsiékhoz.

Nemcsak a juh és marhahúst ették, mert a Gothárd mézarszéke messze lent volt tőlük, a piacon; nem is minden nap vágott Gothárd, főleg nyáron. Ha vagy frissen vágott hus nem volt a mézarszékekben vagy éppen restellették a hosszú utat, beérték a tyukhussal is, a mit különben máskor csak töltve ettek peccenyének. *Szitkozódtak* is a felszegi asszonyok eleget e miatt, mert még ha a söprüt az *ereszajtóba* támasztva látta is, nem ment ki az *életből*, a hová tyukért ment Jancsi, *hanem lehajítottáza* valogatás nélkül a legjobb teját is, s az áraban négy piculát letett az *ablakfájára*, ebből megtudhatta a gazdasszony, hogy nem az üti vitte el a kendermagost, Tóth Jancsi járt ott. Két picula volt egy tyuk akkor a vásáron.

Hosszuszáru födeles *selymecki pipájával* kiállott a kapuba, s a *jobb gazdákat erőnek erejével* behuzta a házba, mikor azok kapuja előtt mentek el, hogy legalább egy pohár bort igyának vele, „No csak gondolja el az ember!” nem akarta az a szénaverősi szász megtölteni ezt a 60 vedres kis átalagot, a meddig nem mutattam neki a bugyillárist. Nem tudta a boldogtalan, hogy etédi Tóth Jánossal beszél, mondotta ilyenkor.

Éppég tova „Iszlaiból“ jöttünk hazafelé két szekér buzával. A Somodi Petiek kapujába kivolt téve a telekártya s rajta a pléh-kanna. Buzahordás idején nagy meleg szokott lenni, s ha az ember egy óráig ballag hazafelé a szekér mellett, megszomjazik. Jó szokás volt az nálunk felé, hogy ivóvizet tettek ki a kapuba itt-ott, s nem kellett még bemenni, hogy a kutból merítsünk. Mi is egy-egy kannával ittunk. Meglátván a szomszédban lakó Tóth Jancsi apámat, integetni kezdte.

„Nem menyek én Jancsi. Jobb ez a Petiek vize, mint a te borod“ — mondta apám. — „Hiszen jól tudom én azt, hogy kied nem szereti az italt, Samubá. Nem is borra hívom én kiedet, hanem egy szóm lenne. *Ehajt ögye pübe* egy két bugjára való szénafüvet, s *ahajt Hegyesbe* egy 6 vékás szántót ha megvenné, eladnám. Kied ugy is szokott földet vásárolni.“

Demár egy eladó földért szívesen szóba állott bármikor és bárkivel apám. *A szekereket nála nélkül is elhajthattuk* nagyapámmal. Az alku hamarosan megtörténhetett, mert a *kiürítésre* még haza érkezett apám, hogy az asztagot rakja, s vasárnap reggeli harangozás előtt már meg is irták a *kontrektust*.

Alig telt bele két esztendő, Jancsi mindenét *eladogatta*.

Mintha kanállal ette volna a pénzt. Elfogyott az ára. Vissza költözött lakni megint a Péter Elek gazduram kicsiny inzselér házába. Gyermekai szaporodtak, hanem őt azért nem aggasztotta a jövő. Nem fájlalta a multat. Csendes, becsületes, jó munkás ember lett újra, a milyen volt gazdagsága előtt.

Egy alkalommal Jancsi épen azon a tőle vásárolt ögyepüi helyen kaszált nekünk *hat susták* napibér mellett. Nagyapám kérdezte tőle *rendezés* közben, hogy nem *fáj-e a lelke* az ilyen eladogatott földekért, s hogy most másnak dolgozik rajta napszámban? Jancsi egész nyugodtan felelte, hogy eszibe sem jut az efféle. Hisz az Isten is tudja, kinek adja a vagyont. Ha még egyszer ugy örökölné, megint csak ugy tenne. Nagyobb ur nem volt Etéden senki azon két év alatt, mint ő, megelégedettebb ma sincs. Kirendeli a jó isten most is a minden napit. Aki hátul marad, tegye be az ajtót. Ugy a harmincas évek elején volt még, ép, egészséges, mindig jókedvű.

Történt azonban, hogy Péter Káruj, aki Kapeza Marci után a legelső lóköltő volt azon a vidéken több társaival együtt, addig *incselkedett*, míg rávette Jancsit, hogy elment velük lovat lopni Gyergyóba. Valahol a Nagy ág felé jöhettek le Parajd felé, s már utol érték őket. A társak elmenekültek, de Jancsit elesípték. Társait kiadta, őszintén elmondotta a vizsgálat rendén, hogyan került ő a bandába, hanem azért két évet kapott, s ezen időt a marosvásárhelyi *székháznál* töltötte. De mert látták romlatlan *lelkületét*, az akkori szokástól eltérőleg láncot nem viselt s csak éjjel volt bezárva. Nappal a városon dolgozott ácsok mellett, mert — mint a legtöbb székely ember, ő is értett valamicskét a faragás mesterségéhez. Ezen két év alatt megtanulta jól az ácsmes-

terséget, s kiszabadulván, többé senkinek sem ment napszámba, hanem furt, faragott. Az erdő szabad volt még akkor. Sok vagyontalan ember a faragásból élt. Vásárhely, Radnóth, Torda, Bonyha, Dicsőszentmárton, Balázsfalva, Medgyes, Ebesfalva piacain jó ára volt akkor gyártmányaiknak, s annyi gabonát hordtak onnan haza visszajövet, hogy szépen *eléldegeltek* belőle, s boldogok voltak.

Jancsi azonban nem sokáig járta a vásárokat. Föl csapott építőmesternek. Nem tudott a faluban senki olyan ügyes házakat építeni, mint ő. Az apámnak is ő építette az alsó házát, melyben most Józsi öcsém lakik. Bár ki megnézheti *ügyes*, jó ház az.

Nevetve mondta nekem, ha a kollegiumból a fapiacra kimenve találkoztam vele — mert én ez időben *kerültem* volt be a vásárhelyi kollegiumba, mint *süldő*, — hogy: „látod fiam együtt járunk a kollegiumba, csak hogy nem egy épületbe. Te oda jársz abba a magasabbikba, hol mind fiatalok vagytok, én ide szembe, ebbe törpébbikbe, hol csak idősebb emberek vagyunk.“ (A kol-

legium és székháza egymással átellenben vannak).

Társai közül Péter Káruj 5 évet töltött — mint ő maga mondotta, — a szamosújvári akadémián, mert a váralyai bíró ökrei és egy korondi embernek a más világra való küldései nyomták a vállát, s ha véletlenül találkozott Tóth Jancsival később, — mikor ő *sólópó* lett, Tóth meg építőmester, gunyosan mondta: „Tudtam, hogy ez a Jancsi ügyetlen ember. A hódos lovat is azért adtuk neki, mert ő is hódos (kopasz). A hódos ló s a hódos ember miatt kerültünk az akadémiára. Ilyen emberrel nem *cimborálok* többet.“

De bizony Tóth Jancsi nem cimborált soha többé ilyenekkel. Tisztes munkával kereste kenyerét. Gyermekeit *élhető, állásban* hagyta hátra. Szorgalmas, becsületes emberek. Jancsi sohasem bánta meg a lólopást, mert a miatt került a kollegiumba, s ott lett ember belőle, — mondotta.

Gagy Samu.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THERFELD DAVID.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipó tisztítószer

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részvénytársaság Lipcse és Eger.

A ki eddig eredménytelenül játszott az osztálysorsjátékon

A ki még egyáltalán nem kísérelte meg abban szerencsésjét

A ki tényleg **főnyereményhez** akar jutni

A ki pontos és előzekeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalommal a legnagyobb szerencsegyűjtődéhez

GAEDICKE bankházához.

Az I. osztály huzása már május 23. és 25-én.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegyet
12.—	6.—	3.—	150 koronáért.

A pénz beküldéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

GAEDICKE

bankház

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 11. szám.

HAZAI
GYÁRTMÁNYU
ÉS KÜLFÖLDI

SZÖVETEK

NAGY RAKTÁRA.

MINTÁK

BÉRMENTVE.

Lischka József

POSTÓRAKTÁRA,

BRASSÓ.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK.

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **30 millió** koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a **600.000** koronás főnyereményt,

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 6 á 100.000, 3 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 4 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztály-sorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 20-ik új magyar osztály-sorsjátékban

125.000 sorsjegyre **62.500** pénznyeremény jut

és összesen **16 millió 457.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki,

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona,

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 2 á 90.000, 2 á 80.000, 2 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 3 á 40.000, 3 á 30.000, 6 á 25.000, 9 á 20.000, 13 á 15.000, 44 á 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

A hét melyik napja bir Önre nézve különös jelentőséggel? Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese

Vasárnap 4935	Hétfő 24299	Kedd 68989	Szerda 123039
Csütörtök 5492	Péntek 24300	Szombat 74369	

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75, vagy K 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy 3 K
 $\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.—, „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ 12 „
A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 5-ig,

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak.

Török A. és Tsa

Sürgőnycim:
Törökök Budapest.

Bankház R.-T. BUDAPESTEN.

Sürgőnycim:
Törökök Budapest.

Hazánk legnagyobb osztály-sorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztály-sorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a.

I. fiók: Váci-körut 4/a.

saját palotánkban

II. fiók: Teréz-körut 46/a.

III. fiók: Múzeum-körut 11/a.

2810—907 tkvi szám.

Hirdetmény.

A magyar kir. igazságügyminiszter 1907. évi március 14-én 6868/907 I. M. VIII. szám alatt elrendelte, hogy a fogarasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Alsóvíst község telekjegyzőkönyveibe fölvev mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886: XXIX, az 1889: XXXVIII és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának a bejegyzését rendelik, az 1892: XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantositassék.

E célból a helyszini eljárás a nevezett községben 1907. május 22.-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak: 1., mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2., mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886: XXIX. t. c. 15—18 és az 1889: XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek: és

3., azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Fogaras, 1907. évi április hó 17-én

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság:

Nádudvary,
kir. albiró.

A Dr. FEJÉRVÁRI-féle
Bethlen-utca első emeleti
= lakás =
kiadó.

Bővebbet SCHUL HENRIK urnál.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

== Brassóban. ==

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.